UNDERSÖKNING UTFÖRD AV
Rolf Åkerstedt, brandförsvaret.

HÄNDELSEFÖRLOPP
Inringt larm om brand i butik i gallerian X som är ett inomhus affärscentra i X-stad. Vid framkomst brandförsvaret så har en anställd i intilliggande butik tillsammans med en väktare tagit sig in i butiken och släckt en brinnande neonskylt som hängde i skyltfönstret. Brandförsvaret kontrollerar så att branden är ordentligt släckt samt demonterar skylten som senare tas om hand av brandförsvarets brandutredare. Ägaren till butiken rings in eftersom affären ej hade öppnat vid brandtillfället.

UNDERSÖKNING
Butiken som neonskylten var belägen i var en liten presentshop på ca 15 m2. Butiken var belägen i ett inomhuscenter som var skyddat med sprinkler. Sprinkleranläggningen hade ej reagerat på branden i skylten. Rökutvecklingen hade varit mycket begränsad kring skylten. Branden tycks ha pågått som en långsam smältande plastbrand. Brandskador på skylten var lokaliserad ungefär som ett V mitt på skylten och upp mot taket. Skylten var ca 1x1 meter och var av plast. Skylten var monterad i taket med en kedja av stål som hängde ned över neonrören. På skylten var monterat neonrör som text med butikens namn. Neonrörens innerliggande kablar hade en dimension av 1 mm2.

Det hade suttit en konverter ovanför skylten som också var brandskadad. En konverter omvandlar spänningen från 220 volt till i detta fall ca 2500 volt. Det normala voltantalet i inomhusneonskyltar är max 2500 volt, det kan dock förekomma skyltar från andra länder som inte är typgodkända i Sverige som innehåller upp till 10000 volt. Konvertern var inte jordad vid brandtillfället.

En dam som var något förfriskad vid vårt samtal berättade för mig att hon hade sett att det brann i skylten redan 2 timmar före brandförsvaret kom till platsen. Hon hade försökt att uppmärksamma ett stadsbud på att det brann i skylten men han hade inte brytt sig om vad hon sa till honom. Hon begav sig då till ett närliggande socialkontor för att där göra personalen uppmärksam på att det brann med små lågor i skylten. Svaret hon fick där var att det såg ut så på en neonskylt. Hon antydde i på ett kanske inte så inlindat sätt att hon tyckte det var märkligt att brandförsvaret inte kom fast det brunnit i 2 timmar. När jag frågade henne varför hon själv inte ringt fick jag svaret om jag tyckte att hon såg ut som en som ägde en mobiltelefon. Jag var då tvungen att kapitulera.

Jag ringde runt till lite olika neontillverkare och frågade om de hade haft några tillbud i den här typen av neonskyltar. En av dem som jag pratade med mindes att det hade hänt liknande incidenter förut. Konvertern plockades isär och visade sig vara helt oskadad inuti. Skador fanns dock på trådarna i neonskyltens mitt och upp mot konvertern som suttit ovanför. Konvertern var av tysk modell och jag har inte kunnat få tag på tillverkaren.

SLUTSATS
En del av kedjan som fungerade som upphängningsanordning verkar ha hängt över neonrören i mitten på skylten. Förmodligen har den fått kontakt med neonrörets innerkabel och på så vis gått mot jord. Det har i sin tur gett en ljusbåge som antänt skylten. Skylten har sedan med stor sannolikhet sakta smält ett spår uppåt i skylten och så småningom antänt kablarna upp mot konvertern. Förmodligen har damen jag pratat med haft rätt i att skylten har brunnit en längre tid. Branden har dock varit så långsam och gett så lite rökbildning att den upptäckts först i ett senare skede.

ERFARENHETER
Den här typen av konverter var CE-märkt. Trots det så anser jag att kabeln som var endast 1 mm2 var för tunn för att ta emot en belastning av 2500 volt. Det bör vara betydligt större area på dessa kablar. Försiktighet bör iakttagas när brandsläckning av neonskyltar utförs. Tänk på den höga spänningen och avståndet. Bryt strömmen innan arbete påbörjas.

